

Briuselis, 2021 m. gegužės 20 d.
(OR. en)

8966/21

COHAFA 51
DEVGEN 100
ONU 50
COVID-19 215
COAFR 133
MOG 44
MAMA 85
COASI 70
COLAC 37
COJUR 11
PROCIV 61
RELEX 455

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 8725/21

Komisijos dok. Nr.: COM(2021) 110 final

Dalykas: Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai „ES humanitariniai
veiksmai: nauji iššūkiai, tie patys principai“
Tarybos išvados (2021 m. gegužės 20 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui ir Tarybai „ES humanitariniai veiksmai: nauji iššūkiai, tie patys principai“, priimtos 2021 m. gegužės 20 d. įvykusiame 3795-ame Tarybos posėdyje.

**Tarybos išvados
dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui ir Tarybai
„ES humanitariniai veiksmai: nauji iššūkiai, tie patys principai“**

1. Taryba palankiai vertina tinkamu laiku pateiktą Komisijos komunikatą Europos Parlamentui ir Tarybai dėl ES humanitarinių operacijų, kuriuo siekiama reaguoti į didėjančius humanitarinės veiklos iššūkius visame pasaulyje, susijusius tiek su finansavimu, tiek su pagalbos teikimu. Taryba reiškia didelį susirūpinimą dėl precedento neturinčio humanitarinių poreikių masto, humanitarinės erdvės mažėjimo ir didėjančio finansavimo trūkumo. Dėl COVID-19 pandemijos gerokai padidėjo konfliktų, klimato kaitos, demografinio spaudimo, priverstinio perkėlimo, žlugusio ar silpno valdymo poveikis, taip pat pagausėjo tarptautinės humanitarinės teisės (THT) pažeidimų. Visi šie veiksniai ypač daro poveikį pažeidžiamoje padėtyje esantiems gyventojams.
2. Taryba dar kartą patvirtina Europos konsensuso dėl humanitarinės pagalbos pagrįstumą ir svarbą ir pakartoja, jog svarbu, kad ES humanitarinė pagalba būtų teikiama laikantis poreikiais grindžiamo požiūrio ir laikantis humanitarinių žmoniškumo, neutralumo, nešališkumo ir nepriklausomumo principų.
3. Taryba pabrėžia esminį Jungtinių Tautų koordinavimo vaidmenį reaguojant į humanitarines krizes, laikantis veiksmingo daugiašališkumo ir partnerystės. Ji pabrėžia, kad svarbu glaudžiai bendradarbiauti su pagrindiniais partneriais, įtraukiant tarptautines ir vietos humanitarines nevyriausybinės organizacijas (NVO) ir pilietinę visuomenę, ir pripažįsta Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus ir Raudonojo Pusmėnulio judėjimo svarbą skatinant ir vykdant aiškiais principais pagrįstą humanitarinio atsako veiklą.

4. Taryba pabrėžia, kad THT laikymasis yra išankstinė veiksmingos ir efektyvios humanitarinės pagalbos ginkluotųjų konfliktų metu sąlyga, siekiant palengvinti nukentėjusių gyventojų kančias ir užtikrinti didesnę jų apsaugą. Todėl Taryba pabrėžia, kad vykdant ES išorės veiksmus itin svarbu nuosekliai gerbti THT ir jos laikytis, kaip nurodyta ES gairėse dėl skatinimo laikytis ES tarptautinės humanitarinės teisės, taip pat užtikrinti civilių gyventojų ir civilinės infrastruktūros apsaugą, remti ir skatinti aiškiais principais pagrįstas humanitarines operacijas ir apsaugoti humanitarinę erdvę. Be to, Taryba pabrėžia, kad reikia užtikrinti saugią ir nevaržomą prieigą gyventojams, kuriems reikia pagalbos, taip pat humanitarinės pagalbos ir sveikatos priežiūros darbuotojų saugą ir saugumą. Ji pritaria, kad reikia toliau stiprinti THT laikymosi sistemą, laikantis 2019 m. lapkričio mėn. priimtų Tarybos išvadų dėl humanitarinės pagalbos ir tarptautinės humanitarinės teisės. Taryba ragina dėti daugiau pastangų, kad, kai tinkama, būtų užtikrintas veiksmingas ES koordinavimas su THT susijusiais klausimais tiek viduje, tiek išorėje, įskaitant geresnę THT pažeidimų stebėseną ir tokių veiksmų, įskaitant išpuolius prieš civilius gyventojus, humanitarinės pagalbos ir medicinos darbuotojus, medicinos įstaigas ir mokyklas, pasmerkimą.
5. Taryba pabrėžia, kad reikia skubiai intensyvinti pasaulines pastangas gerokai padidinti humanitarinių operacijų išteklių bazę, taip pat pabrėžia, kad svarbu veiksmingiau teikti humanitarinę pagalbą naudojant turimus išteklius. Taryba ragina Komisiją ir valstybes nares dirbti siekiant užtikrinti papildomą humanitarinę finansinę pagalbą, kad ES išlaikytų lyderės vaidmenį tarp pasaulinių paramos teikėjų ir būtų užtikrintas tvaresnis ir labiau subalansuotas humanitarinės pagalbos finansavimo pasidalijimas pačioje ES. Taryba ragina potencialius ir naujus paramos teikėjus aiškiais principais pagrįstu būdu prisidėti prie JT koordinuojamos humanitarinės sistemos. Be to, Taryba ragina Komisiją ir vyriausiąjį įgaliotinį į dialogą su atitinkamomis trečiosiomis šalimis nuosekliai įtraukti paramos aiškiais principais pagrįstoms humanitarinėms operacijoms skatinimą. Taryba ragina valstybes nares ir Komisiją intensyvinti dialogą su JT sistema dėl humanitarinių išteklių prioritetų nustatymo. Taryba taip pat palankiai vertina valstybių narių ir Komisijos darbą siekiant pritraukti papildomą aiškiais principais pagrįstą finansavimą iš tarptautinių finansų įstaigų ir privačiojo sektoriaus, be kita ko, taikant novatoriškus finansavimo metodus, grindžiamus nepakenkimo požiūriu.

6. Taryba reiškia pritarimą daugiamečių ir lanksčių finansavimo susitarimų su humanitariniais partneriais naudojimui. Ji palankiai vertina Komisijos ryžtą dėti daugiau pastangų šiuo klausimu ir pabrėžia, kad svarbu teikti kokybišką finansavimą, kaip numatyta Didžiajame susitarime („Grand Bargain“). Taryba ragina humanitarines organizacijas toliau naudoti novatoriškus sprendimus ir skaitmenines priemones, kad būtų padidintas jų atsako veiksmingumas ir poveikis. Taryba patvirtina, kad humanitariniuose kontekstuose būtinas atsakingas ir etiškas duomenų tvarkymas laikantis nepakenkimo principo, be kita ko, visais atvejais, kai teikiant humanitarinę pagalbą naudojami skaitmeniniai sprendimai.
7. Taryba akcentuoja, kad reikia didinti paramą vietos ir nacionaliniams subjektams, pripažįstant jų, kaip pirminės reagavimo grandies veikėjų, dirbančių vietoje dar prieš ekstremaliąją situaciją, jos metu ir po jos, žinias ir patirtį. Ji primena, kad reikia koordinuotai vertinti poreikius, remiantis šių vietos subjektų pajėgumais. Taryba ragina daugiau investuoti į vietos NVO, įskaitant vietos moterų vadovaujamąs ir moterų teisių organizacijas, ir skatinti lygiavertės partnerystės praktiką. Taryba pabrėžia, kad svarbu, kai tik tinkama, stiprinti nacionalines atsako struktūras, tinklus ir institucijas, įskaitant NVO, religines ir labdaros organizacijas bei jų partnerius, bet jais neapsiribojant. Ji taip pat pabrėžia, kad svarbu į veiksmus įtraukti vietos subjektus, nes taip gerinamos žmonių galimybės laiku gauti tinkamas paslaugas, siekiant tenkinti gyventojų poreikius kylančių, užsitęsusių ir užmirštų krizių atvejais.

8. Taryba reiškia didelį susirūpinimą dėl klimato kaitos poveikio humanitarinėms operacijoms, palankiai vertina atliktą darbą, susijusį su numatomais veiksmais, ir ragina juos išplėsti. Taryba patvirtina, kad reikia atlikti rizikos vertinimą ir analizę, kuriais būtų grindžiamos humanitarinės operacijos ir nuosekliai papildomas poreikiais grindžiamas požiūris. Siekiant didinti ir stiprinti pažeidžiamų bendruomenių atsparumą, įgyvendinant humanitarinės veiklos, vystymosi ir taikos aspektų sąsajos metodą labai svarbu stiprinti klimato srities ir aplinkosaugos veiksmus ir subjektus, laikantis naujos ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategijos. Taryba tvirtai remia komunikato tikslą integruoti atsaką į neigiamą klimato kaitos poveikį ir aplinkos būklės blogėjimą rengiant ir teikiant humanitarinę pagalbą, taip pat įsipareigojimą remti humanitarinės srities partnerių pastangas mažinti savo aplinkosauginį pėdsaką.
9. Taryba patvirtina, kad reikia užtikrinti nuoseklesnį ir veiksmingesnį humanitarinės veiklos, vystymosi ir taikos aspektų sąsajos metodo įgyvendinimą ir taikymą praktikoje. Ji pabrėžia, kad įvairūs susiję subjektai turi tarpusavyje koordinuoti darbą, kartu visapusiškai laikytis humanitarinių principų teikiant humanitarinę pagalbą ir visapusiškai vadovautis savo atitinkamais įgaliojimais ir tikslais. Šiuo metodu siekiama neapsiriboti tik trumpalaikėmis intervencijomis, bet siekti ilgalaikio vystymosi, skatinant ilgalaikius sprendimus, kuriais būtų šalinamos pagrindinės konfliktų ir užsitęsusių krizių priežastys. Taryba ragina atlikti bendras poreikių ir pažeidžiamumo analizes, taip pat atitinkamai bendrai planuoti ir programuoti ES politiką ir veiksmus. Taryba patvirtina konfliktams atžvalgaus požiūrio svarbą, kad išorės pagalba nepaąštrintų konflikto ir krizių. ES sąsajos plėtojimo darbotvarkė turi būti grindžiama, *inter alia*, sąsajos bandomosiose šalyse įgyta patirtimi, ir šią patirtį skleisti.

10. Taryba palankiai vertina Komisijos vadovaujamą vaidmenį integruojant švietimo ekstremaliosiose situacijose aspektą, visų pirma skirtą mergaitėms, kaip humanitarinio, vystymosi ir taikos aspektų sąsajos metodo dalį. Taryba dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą teikti didesnę finansavimą įtraukiam mokymuisi visą gyvenimą ir saugiam, teisingam, kokybiškam švietimui ir mokymui visais lygmenimis ekstremaliųjų situacijų ir krizių atvejais, laikantis 2018 m. lapkričio mėn. priimtų Tarybos išvadų dėl švietimo ekstremaliosiose situacijose ir užsitęsusių krizių. Taryba taip pat palankiai vertina Komisijos įsipareigojimą toliau plėtoti temines politikos kryptis tokiose srityse kaip sveikatos, apsaugos, lyčių, negalios, maisto ir mitybos, įskaitant maitinimą mokyklose, pastogės, vandens, sanitarijos ir higienos, pasirengimo nelaimėms bei rizikos mažinimo ir pagalbos teikimo metodų sritys. Be to, Taryba palankiai vertina tai, kad į komunikatą įtraukta psichikos sveikata ir psichosocialinė parama ir gerovė, ir ragina visus ES humanitarinės veiklos subjektus struktūriškai įtraukti šiuos veiksnius į savo planavimą ir programavimą.
11. Taryba dar kartą patvirtina, kad vykdant ES humanitarines operacijas svarbiausia yra žmonės, ir pabrėžia savo įsipareigojimą užtikrinti, kad būtų tenkinami nuo konfliktų ir humanitarinės krizės nukentėjusių asmenų poreikiai ir apsaugomos jų teisės bei orumas. Laikantis į žmones orientuoto požiūrio reikia atsižvelgti į konkrečias grupes, kurioms kyla didesnė rizika, įskaitant moteris, vaikus ir jaunimą, vyresnio amžiaus žmones, religinėms ir etninėms mažumoms priklausančius asmenis, neįgaliuosius, priverstinai perkeltuosius asmenis ir pabėgėlius. Taryba pabrėžia, kad reikia skatinti prasmingą ir aktyvų nukentėjusių asmenų dalyvavimą priimant su jais susijusius sprendimus. Taryba dar kartą patvirtina, kad itin svarbu remti žmones priverstinio perkėlimo kontekste, neatsižvelgiant į tai, ar jis vykdomas dėl natūralių, ar dėl žmogaus sukeltų priežasčių. Taryba pabrėžia, kad tarptautinė bendruomenė turi toliau šalinti pagrindines perkėlimo priežastis ir tenkinti šalies viduje perkeltų asmenų bei priimančiųjų bendruomenių poreikius, siekiant stiprinti teikiamą apsaugą bei pagalbą ir sudaryti palankesnes sąlygas ilgalaikiams sprendimams priimti.

12. Taryba pakartoja esanti įsipareigojusi užtikrinti, kad būtų tenkinami moterų ir mergaičių poreikiai bei apsaugotos jų teisės ir propaguojama lyčių lygybė, ir ragina visus humanitarinės veiklos subjektus integruoti šią perspektyvą į savo intervencijas, be kita ko, laikantis Moterų, taikos ir saugumo darbotvarkės. Taryba pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad būtų tenkinami moterų, vyrų, mergaičių ir berniukų apsaugos poreikiai, ir ragina Komisiją bei valstybes nares aktyviai dirbti siekiant sumažinti pažeidžiamumą ir kylančią riziką, be kita ko, užkertant kelią seksualiniam smurtui ir smurtui dėl lyties, išnaudojimui ir žalingoms praktikoms ir švelninant jų poveikį.
13. ES tebėra įsipareigojusi propaguoti, ginti ir įgyvendinti visas žmogaus teises ir visapusiškai bei veiksmingai įgyvendinti Pekino veiksmų platformą ir Tarptautinės konferencijos gyventojų ir vystymosi klausimais veiksmų programą, taip pat jų peržiūros konferencijų rezultatus, ir šiame kontekste tebesilaiko savo įsipareigojimo, susijusio su lytine ir reprodukine sveikata bei teisėmis. Atsižvelgdama į tai, ES dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą propaguoti, ginti ir įgyvendinti kiekvieno asmens teisę be diskriminacijos, prievartos ir smurto visiškai kontroliuoti ir laisvai bei atsakingai spręsti klausimus, susijusius su savo seksualumu ir lytine bei reprodukine sveikata. ES taip pat pabrėžia, kad reikia užtikrinti galimybę visiems turėti prieigą prie kokybiškos ir prieinamos išsamios informacijos bei švietimo apie lytinę ir reprodukcinę sveikatą, įskaitant visapusišką lytinį švietimą, ir naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis.

14. Taryba dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą vengti bet kokio galimo nenumatyto ES ribojamųjų priemonių neigiamo poveikio aiškiais principais pagrįstoms humanitarinėms operacijoms ir, kai tai neišvengiama, kuo labiau jį sušvelninti. Taryba pakartoja, kad ES ribojamosios priemonės atitinka visas pareigas pagal tarptautinę teisę, visų pirma tarptautinę žmogaus teisių teisę, THT ir tarptautinę pabėgėlių teisę. Ji pabrėžia, kad vykdant ES sankcijų politiką svarbu visapusiškai laikytis humanitarinių principų ir THT, be kita ko, kai aktualu, nuosekliai įtraukiant humanitarines išimtis į ES ribojamųjų priemonių režimus ir užtikrinant, kad būtų nustatyta veiksminga sistema, pagal kurią humanitarinės organizacijos galėtų naudotis tokiomis išimtimis. Taryba pripažįsta, kad reikia toliau teikti praktinę paramą ir (arba) gaires humanitarinėms organizacijoms, kiek tai susiję su jų teisėmis ir pareigomis pagal įvairius ES sankcijų režimus, ir toliau skatinti visų su humanitarine pagalba susijusių šalių dialogą. Taryba apsvarstys, kai tikslinga, rimtus THT pažeidimus įtraukti į priežastis, dėl kurių įtraukiama į sąrašus pagal ES sankcijų režimus, kartu užtikrinant, kad būtų išvengta bet kokio galimo neigiamo poveikio humanitarinei veiklai.
15. Taryba ragina ES ir valstybes nares stiprinti bendradarbiavimą ir koordinavimą remiantis Europos komandos požiūriu, kad būtų užtikrinti bendri ir nuoseklūs rezultatai ir didesnis poveikis, taip garantuojant, kad ES išliktų pagrindine partnere. Vadovaudamasi tuo pačiu principu, Taryba palankiai vertina pasiūlymą plėtoti Europos humanitarinio reagavimo pajėgumus, kad būtų padidintas ES indėlis į humanitarinio atsako spragų užpildymą atsižvelgiant į poreikius, taip sudarant sąlygas greitai teikti humanitarinę pagalbą, visapusiškai koordinuojant esamus mechanizmus ir jų nedubliuojant. Ji ragina Komisiją konsultuotis su valstybėmis narėmis siekiant užmegzti ir užtikrinti dialogą su JT ir atitinkamais humanitarinės pagalbos partneriais.
16. Taryba remia ES dalyvavimą ir svarbų vaidmenį humanitarinės pagalbos srityje ir nuolatinį dialogą su valstybėmis narėmis bei humanitarinės pagalbos partneriais. Taryba palankiai vertina Komisijos ketinimą surengti Europos humanitarinį forumą siekiant skatinti aukšto lygio strategines diskusijas humanitariniais klausimais ir nuolatinį dialogą su savo pagrindiniais partneriais, priklausančiais JT sistemai, tarptautinėmis organizacijomis, Tarptautiniu Raudonojo Kryžiaus ir Raudonojo Pusmėnulio judėjimu, pilietine visuomene ir kitais paramos teikėjais.